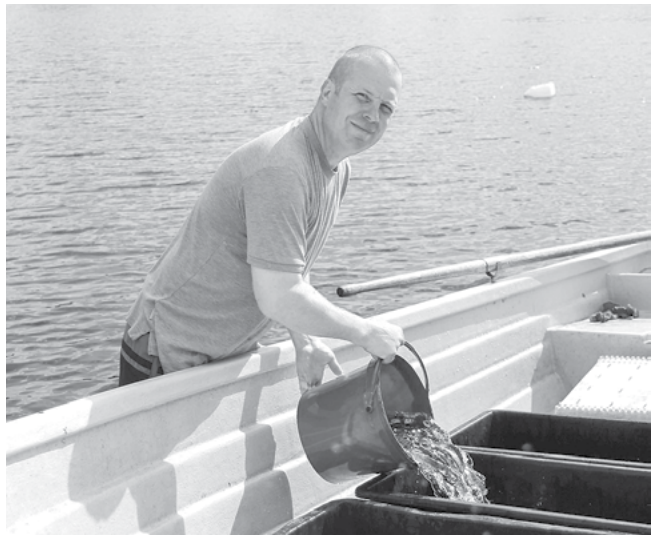

Zini, sargā, copē!

Salacgrīvas un Alojās novada pašvaldības papildina zivju resursus Salacā

IK J.A.N.K.I. saimnieks Nikolajs Koluškins pārvieto taimiņu mazuljus traucos ērtākai ievēšanai un palaišanai valā dziļāk Salacas upē

Šonedēļ Salacā papildina zivju resursus ar vairāk nekā 17 700 divgadīgiem taimiņu mazuļiem. Šāda aktivitāte notika, pateicoties tam, ka Zivju fonds atbalstīja Alojās un Salacgrīvas

novada pašvaldības projekta pieteikumus par taimiņu resursu papildināšanu Salacā (Alojas novadam iedalīti 7142 taimēni, Salacgrīvas – 10 649). Taimiņu mazuļi uz Salacu atvizi-

nāti no zinātniskā institūta BIOR zivju audzētavas Tome filiāles Kārļi un upē tiek laisti vairākos piegājienos dažādu dienu laikā. Abu projektā iesaistīto novadu pašvaldību pārstāves Mariņa Kamale un Solvita Kukanovska skaidro, ka laikapstākļu ietekmē upes ūdens kļuvis gana silts, tālab nolemts, ka salacgrīviešu gādātie taimēni laižami upē tuvāk Salacas iztekai jūrā. Tā tiem būšot lielākas iespējas izdzīvot. Iepriekš bija iecerēts, ka Alojās novada pašvaldībai atvēlētie taimiņu mazuļi Salacā tiks ielaisti Staiceles posmā. Tagad divgadīgās zivteles īsu brīdi aprādīs ar upi un tad dosies uz jūru, kur izaugs un pēc gadiem atgriezīsies Salacā nārstot. Kopējās izmaksas (abām pašvaldībām kopā) taimēnu laišanai Salacā ir 20 883 eiro (Alojas – 8383, Salacgrīvas – 12 500), no tiem Zivju fonda atbalsts ir 17 544, pārējo līdzfinansē pašvaldības.

Ilgas TIESNESES foto

Arī šogad tiekamies tematiskajā lapā!

Laikraksts *Auseklis* sadarbībā ar Salacgrīvas novada pašvaldību startēja Zivju fonda projektu konkursā un guva atbalstu sabiedrības informēšanai par zivju resursu pētījumiem, to racionālu un saudzīgu izmantošanu, atražošanu un aizsardzību. Šādu projektu īstenojam arī pērn, tikai sadarbībā ar Limbažu novada pašvaldību.

Arī šogad no maija līdz pat novembrim reizi mēnesī ierastajā avīzes numurā atradīsiet tematisko lapu *Zini, sargā, copē!*. Tajā turpināsim apkopot informāciju, kas būtu saistoša *Ausekļa* lasītājiem (cerams, ne tikai makšķerniekiem) no dažādiem bijušā Limbažu rajona novadiem. Rakstīsim par zivju resursu dažādību, to papildināšanu, dalīsimies ar ūdenstilpju apsaimniekotāju pieredzi, tāpat makšķernieku un zvejnieku stāstiem. Protams, turpināsim jūs iepazīstināt ar dažādu ūdenstilpju lielākajiem lomiem, tāpat skarsim ar ūdeņiem un to resursiem saistītas problēmas. Iecerēts, ka šogad dosimies ekspedīcijā uz Burtņieka ezeru. Kā nekā cauri mūsu teritorijai vijas Salaca, kas sākas tieši tur.

Aicinām arī šogad iesaistīties šīs lapas veidošanā! Gaidīsim interesantus notikumus vai rosinājumus rakstiem.

Līga LIEPĪNA

Tematiskajā lapā izmantots Kristapa AUZENBERGA zīmējums

Makšķernieku mīlētā Ziemeļvidzemes skaistule Salaca

Salaca ir makšķernieku iecienīta upe. Tā visā savā 96 km tecējumā no Burtņieka ezera līdz jūrai iekļaujas Ziemeļvidzemes biosfēras rezervātā. Ceļu turp mēro ne tikai Latvijas, bet arī kaimiņvalstu copmaņi. Ik-pavasara sacensību *Salacgrīvas Laša kauss* dalībnieku pulkā allaž ir gana lietuviešu un igauņu. Taujājot, kas mudina doties turp, makšķernieki skaidro, ka viņus apbūrusi interesantā, ainaviski skaistā upe. Protams, vilina makšķerēšanas azarts, sapnis iegūt lielo lomu un kaut reizi kļūt par Lašu karali. Šīgada sacīkstēs copmaņus arī izvaicāju, cik bagāta ar lomiem ir Vidzemes skaistule Salaca.

Tā nav tikai taimiņu un lašu upe

Daļa makšķernieku Salacu uzskata par lašu un taimiņu upi. Taču zivju resursi tajā ir gana daudzveidīgi. Papētot Makšķerēšanas sporta federācijas Latvijas rekordzivju reģistru, varam pārliecināties, ka Salacā savulaik noķerts ne tikai varenākais taimiņš, bet arī citas zivis – vislielākā varavīksnes forele, sapāls un vēdzele.

Makšķerēšanas iespējas Salacā atkarīgas no sezonas. Tā sākas pavasarī, kad upē ienāk zivis no jūras – baltie sapāli, raudas, vimbas. Lielākā daļa makšķernieku ķer šīs karpu dzimtas zivis, tāpat plaužus jeb brekšus. Par lomiem copmaņi gan stāsta dažādi. Vieni teic, ka plaužu upē vairs neesot, citi rāda, ka noķēruši lielus makanus. Pirms gadiem desmit vīri līdz Jāņiem naktīs gājuši uz ālantiem, un tad to upē bijis, ka vai mudz, bet tagad šo zivju tur vairs neesot. Cits savukārt to apstrīd un stāsta, ka vēl pērn saķēris gana daudz ālantiņu.

Makšķernieku biedrības *Salackrasti* valdes priekšsēdētājs Oļegs Sumčenko, vērtējot zivju resursus Salacā, teic, ka par lašiem un taimiņiem copmaņi nevar raudāt, par pārējām gan. – *Tās iet mazumā visos valsts iekšējos ūdeņos, un Salaca nav izņēmums. Kādēļ? Tam viennozīmīga skaidrojuma nav. Manuprāt, mums vairs nav īstas*

ziemas, un zivis sāk migrēt agrāk, – uzskata Oļegs. Viņš atminas, ka savulaik zivju migrācija sākās, kad upē izgāja ledus. Tad tās Salacā varēts vai ar koku maisīt. Taču nu tās ir atmiņas no sērijas Reiz bija.

Salaca ir ceturta lielākā lašveidīgo zivju dabiskā nārsta upe Eiropā. Nārsts tām sākas līdz ar rudens salnām lašiem un ilgst no oktobra līdz decembrim. Tad lašveidīgo ieguve ir liegta. No Salacgrīvas ostas pret straumi uz augšu līdz Alojās novada robežai upē ir arī gana bagātīgas vēžu vietas. Zivis Salaca saņem ne tikai no jūras. Īpaši, kad laiks iet uz rudens pusi, zivis ar upi dalās Burtņieks. Upes posmā *Salaca I*, kas iekļaujas Salacgrīvas novadā, makšķerēšanu un vēžošanu ar saistošajiem noteikumiem regulē pašvaldība.

Arī par labākajām makšķerēšanas vietām copmaņu domas dalās. Vairums gan teic, ka zivis Salacā nemitīgi migrē no lejas uz augšu un atpakaļ, tādēļ copēšanai upe esot vienlīdz laba no Salacgrīvas līdz pat Staicelei. Agrā pavasarī lomi bagātāki esot lejtecē no Salacgrīvas līdz Korģenes grīvai, bet, kad laiks nāk siltāks, par galveno copes vietu kļūst posms no Rozēniem līdz Staicelei, kur lomos vairāk ir vietējo zivju – raudu, līdaku un plaužu.

Bezgalīgais stāsts par maliķiem un roņiem

Salacas ūdeņiem ir arī savs bezgalīgais stāsts par maliķiem. Valsts vides dienesta inspektori lašu un taimiņu zvejas lieguma laikā ik gadu no upes izņem nelikumīgi ieliktus murdus un tīklus. Tāpat ne mazāk aktīvi ir nēģu maliķi. Taču konstatēto pārkāpumu statistika ir ar lejupejošu tendenci.

Salacā makšķerēšanas sezona sākas pavasarī, kad upē ienāk zivis no jūras

Valmieras reģionālās vides pārvaldes Resursu kontroles sektora vadītājs Toms Arnavs skaidro, ka inspektori ūdeņu kontrolē katru dienu, darbā iesaistās arī sabiedriskie vides inspektori. T. Arnavs teic, ka konstatēto pārkāpumu statistika rāda – maluzvejniecībai nav tendence sarukt. – *Ar katru gadu „maliķi” kļūst gudrāki un uzmanīgāki, – viņš uzskata. – Tie ir cilvēki, kas labi pieprot savu „arodu” un ir atbilstoši sagatavojušies. Daļa no viņiem ar to nodarbojas visu mūžu, un daudziem tas ir piedzīvojums, kurā viņi saņem savu adrenalīna devu.*

2016. gadā Salacgrīvas novada dome ieguva Valsts zivju fonda atbalstu projektam *Zivju resursu aizsardzība Salacas upē*. Par iegūtajiem līdzekļiem pašvaldība iegādājās divas āra novērošanas, tikpat termālās nakts redzamības kameras un videoserveri ierakstu saglabāšanai. Pagājušajā vasarā aprīkojumu uzstādīja uz nēģu tačiem Salacas lejtecē, kas ir arī nozīmīga lašu un taimiņu nārsta un migrācijas vieta. Aprīkojums dod iespēju kontrolēt, kas tur notiek gan dienā, gan naktī, bet tas ir statisks. O. Sumčenko teic, ka tā viens upes posms gan ir nosargāts, bet neviens maliķis nav

idiots – tur, kur šauj, zem lodēm nelīdīs.

Salacas sāpe nav tikai maliķi. Tās grīvā sastopami arī roņi, kas kļuvuši par visas piekrastes sērgu. Makšķernieki stāsta, ka dažs ronis Salacā gan esot redzēts, bet parasti viņi upē nelaižas. Taču grīvā redz ļoti daudz aizkustu zivju. Zināms, ka ronis nogalina daudz vairāk zivju, nekā spēj apēst. Migrējošajām zivīm ronis ir bīstams bende – to atzīst arī O. Sumčenko. – *Valstī aizsargājamo dzīvnieku jautājumā nav kārtības. Pārējā Baltijas jūras reģionā roņu populāciju kontrolē, bet Latvijā tie ir aizsargājami. Tā esam nonākuši līdzīgā situācijā, kāda tā ir ar bebriem, kas nodara milzu postījumus, – viņš uzskata.*

Taču *Salackrastu* biedri ir optimisti ar pārliecību, ka zivis Salacā bijušas, ir un būs visos laikos. Valdes priekšsēdētājs stāsta, ka jau gadus 15 viņi izplauž upi, lai tā neaizaugtu, un fīra lašu nārsta vietas. Tas ir viņu brīvprātīgs pienākums pēc vienkārša principa – tam, kurš grib no dabas ņemt, ir arī jāprot tai dot.

Sākums – 9. lpp.

Katvaru ezerā jau piektais čempionāts *Noķer – atlaid*

Biedrība *Katvaru ezers* jau piekto gadu rīko karpu makšķerēšanas čempionātu *Noķer – atlaid*. Interesenti Katvaru ezerā var sacensties par lielākās karpas izvilksanu līdz oktobra beigām. Tiek vērtētas zivis, kas smagākas par 7 kg. To dalībniekiem pēc kopīgas fotografēšanas ar brango zivi un sacensību tiesnesi karpa saudzīgi jāielaiž atpakaļ ezerā.

Čempionāts rit pilnā sparā – noķertas jau sešas ieskaites zivis. Pagaidām smagāko karpu (12,14 kg) laimējis noķert limbažniekam Dagnim Samcovam. Biedrības valdes priekšsēdētājs Jānis Krūmiņš secina, ka laiks ir silts, tādēļ arī karpas ir gana aktīvas.

ALDA kausa izcīņas posms iecerēts arī Āsteres ezerā

Jūnija trešajā svētdienā gaidāms Limbažu novada pašvaldības aģentūras ALDA rīkoto makšķerēšanas sacensību – Sudraba ceļojošā ALDA kausa izcīņas spinningošanā – 1. posms. Iecerēts, ka šogad sacensību norises vietas papildinās jauna – Āsteres ezers. **Trešdien, 23. maijā, plkst. 18⁰⁰** aģentūras ALDA direktors Jānis Remess aicina visus interesentus uz ikgadējo makšķernieku sapulci Limbažu novada pašvaldības administratīvajā ēkā, Rīgas ielā 16. Tajā tiks lemts, kurā ezerā rīkos ALDA kausa izcīņas 1. posmu, tāpat pārrunās dažādas makšķerēšanas aktualitātes un sasāpējušus jautājumus.

Zivju karaļa tituls stacielietim Vitautam Rupeikam

12. maijā Staišelē norisinājās tradicionālās vimbu makšķerēšanas sacensības *Staiceles vimba*. Pasākums pulcēja 24 lielākus un mazākus makšķerniekus un makšķernieces.

Alojas Tūrisma informācijas centra vadītāja Inese Timermane, kura bija arī sacensību sekretāre, pastāstīja, ka zivju todiens noķerts maz, daudzi copmaņi palika bez loma. Tie, kuriem makšķernieka veiksmē uzsmaidīja, Salacu kopumā patukšoja par 5,72 kg zivju. Diemžēl vimbu dabūt nelaimējās nevienam, tādēļ *kronēšanai* par zivju karali ņēma vērā iegūtā loma smagumu. Stacielietis Vitauts Rupeiks izvilka 1,59 kg zivju un ieguva gan 1. vietu vīriešu konkurencē, gan tika titulēts par Zivju karali. 2. vietā ar nedaudz mazāku lomu (1,025 kg) ierindojās Ilvars Šmits, bet trešais ar 955 g bija Guntars Strencis. Sieviešu konkurencē uzvarēja Kristīne Ābele, kurai dāmu vidū vienīgajai laimējās tikt pie loma, kaut neliela. Bērnu vidū trīs veiksmīgākie copmaņi bija Gints Straume ar 705 g lomu, Kristīne Usačeva (155 g) un Mikuss Čipots (104 g).

Pēc mērošanās spēkiem copes veiksmē gribētāji varēja izstaigāt amatnieku un mājražotāju tirdziņu, iesaistīties dažādās atrakcijās un baudīt tradicionālo mielastu *Asaku zupa*. Savukārt vakarā bija iespēja lustēties zaļumballē ar grupu *Bitīt' matos* no Pāles.

Ozolaines dīķī jaunie copmaņi sacentās karpu makšķerēšanā

Ozolaines dīķī notika tā apsaimniekotāj biedrības rīkotās sacensības karpu makšķerēšanā bērniem un jauniešiem. Ierasti tās pulcē gan vietējos jaunos copmaņus, gan interesentus no tuvākas un tālākas apkārtnes.

Limbažnieki Jānis un Valters Zālītes šeit bija pirmoreiz un līdzī bija atveduši arī rīdžiniekus – Valtera māsiņu Kristīni un viņas tēti Andreju. Mazie makšķernieki gan palika bez loma, bet par to daudz nebēdāja. Sak', nākamreiz jau būs lielāka pieredze un veiksies labāk. Valters makšķerēt sācis pērn un, kamēr vien dēlā ir interese par copēšanu, tētis to cenšas neapslāpēt. Pirmoreiz Ozolaines dīķī savu copes veiksmi izmēģināja arī divgadīgā Nikola Bērziņa. Viņa bija jaunākā sacensību dalībniece. Tētis Elvijs, pats būdams makšķernieks, šim hobijsam pieisaista arī meitu. Nikola bija liels malacis, jo pati gan tina spoli, gan darīja visu ko citu. Pacietības gan drusku pietrūcis visu laiku makšķerēt...

Markuss Āboliņš ar Reini Brunēvicu šajās sacensībās bija piedalījušies jau iepriekš. Šoreiz labāk veicās Markusam – viņa kontā bija četras karpas (vislielākais sacīkstēs noķerto zivju skaits!). M. Āboliņš stāsta, ka karpas bija aktīvākas tieši sacensību sākumā, vēlāk tās pieklusušas. Ikdienā puiši dodas makšķerēt pārsvarā uz Limbažu Lielezeru, viņi orientējas uz dažādām zivīm. Arī Laurai Repinai šis nebija pirmās karpas makšķerēšanas sacensības, bet viņas trīsgadīgajai mātai Paulai gan. Mamma

Ozolaines dīķa karpu makšķerēšanas čempionāta godalgotie dalībnieki

Kate teic, ka mazākā meita pirmo pusstundu bijusi ar mieru copēt, bet pēc tam labāk devusies spēlēties ar sliekām. – *Jauki, ka ir šāds pasākums! Lai tādu ir vairāk! Turklāt nav dalības maksas, tas ir jāizmanto,* – vērtē K. Repina.

Jauno makšķernieku veikumu vērtēja vairākās vecuma grupās. Kategorijā līdz astoņu gadu vecumam uzvarēja Nikola Bērziņa ar 1,2 kg lomu. 2. vietu ieguva Laura Meiluna ar 1,1 kg smagu karpu. Tā izrādījās arī sacensību smagākā zivs, par to Laura tika pie papildu balviņas. Trešais bija Toms Šreiders ar 765 g lomu. Vecuma grupā no deviņiem līdz desmit gadiem veiksmīgākais bija Renārs Jakovļevs, kuram laimējās tikt pie 3,03 kg zivju. Otrā un trešā bija attiecīgi Marta Meiluna (1,88 kg)

un Keitija Aizupa (900 g). Grupā no 11 līdz 12 gadu vecumam uzvarēja Ričards Meiluns (665 g), aiz sevis atstājot Lauru Repinu (455 g) un Kristu Aizupu (200 g). Savukārt vecuma grupā no 16 līdz 18 gadiem nepārspēts bija M. Āboliņš, kuram veicās tikt pie četrām karpām ar kopsvaru 3,99 kg. 2. un 3. vietā attiecīgi ierindojās Niks Grigors (1,74 kg) un Raivis Tarakanovs (730 g). Dāvanas dalībniekiem sagādāja Limbažu pagasta pārvalde, veikali *Agate* un *top!*.

Ozolaines dīķa apsaimniekotāj biedrības pārstāvis Roberts Meiluns ir gandarīts, ka uzvarētājus sacensībās izdevās noteikt. Visi pie loma gan netika, jo laiks vēss, tamdēļ karpas mazaktīvas. Rudenī to skaits dīķī papildināts, tāpat atjaunots ūdenstilpes dambis.

Papildinās inventāru Limbažu novada ezeru zivju resursu sargāšanai

Zivju fonds atbalstījis Limbažu novada pašvaldības aģentūras ALDA ieceri par papildinājumu zivju resursu aizsardzības inventāram novada ezeros. Tiks iegādātas trīs pārvietojamās mednieku

kameras un tikpat daudz nakts redzamības binokļu. Viens binoklis un visas kameras būs biedrības *Katvaru ezers* rīcībā, bet pa vienam binoklim izmantos Lādes biedrības un ALDA apsaimniekotajos

ezeros. Zivju fonds piešķīris 1600 eiro, pārējo līdzfinansē Katvaru un Lādes ezera apsaimniekošanas biedrības un Limbažu novada pašvaldība.

Līdaku copes sākums cerīgs

Maija pirmo dienu makšķernieki gaida īpaši, jo tad pēc nārsta lieguma atkal var aktīvi makšķerēt līdakas. Limbažu novada pašvaldības aģentūras ALDA direktors Jānis Remess vērtē, ka līdaku copes pats sākums makšķerniekiem bijis gana veiksmīgs. Tiesa, nav trāpījušies ievērojami lomi, bet pa kādai dažkilogramīgai noķerts. No aģentūras apsaimniekotajiem ezeriem līdaku sezonas laikā iecienīts ir tieši Dūņezers. – *Tagad viss pieklusis. Iespējams, tādēļ, ka karsts laiks un zivis mazāk aktīvas. Makšķernieki smeļ, ka līdakas maina zobus. Atrunas jau ir vienmēr. Bet tie, kuri makšķerē, kaut ko arī noķer. Jāiepazīst ūdenstilpe un jāizmēģina ne tikai iecienītās, bet arī citas vietas, jo zivis – tāpat kā cilvēki – ir mainīgas,* – skaidro J. Remess.

Brangu līdaku Dūņezērā pagaidām nav bijis, bet tādas karpas manītas. Katvaru pagasta iedzīvotāja Anita Ādamsons, trešajā placī makšķerējot, negaidīti tika pie sava lielākā loma – 9,22 kg smagas karpas. – *Biju domājusi noķert kādu plaudi vai karūsu, bet gadījās karpa, kas gāja kā traka! To man palīdzēja izvilkt Raisa Rīvīte, bez viņas es to nevarētu. Paldies arī Arnim Sprinģim, kurš man savulaik iedeva makšķeraklu. Vairākus gadus to izmantoju, un nu tā arī tik lielu karpu izturēja,* – stāsta A. Ādamsons. Makšķerēšana viņai ir ļoti liela aizraušanās. Saistošs ir tieši ķeršanas process, ne vēlāka zivju ēšana.

Raženāk līdaku cope sākusies Katvaru ezerā. Mēneša sākumā veiksmē uzsmaidīja umurdzietim Gatim Unguram – ezers

Umurdzietis Gatis Ungurs ir gandarīts par Katvaru ezerā noķerto 7 kg smago līdaku

viņam deva 7 kg smagu un 1,01 m garu līdaku. – *Viņš ir aktīvs un arī prasmīgs makšķernieks. Pirms pāris gadiem Gatis tika pie aptuveni 10 kg smagas līdakas,* – atceras biedrības *Katvaru ezers* valdes priekšsēdētājs Jānis Krūmiņš. Viņš vērtē, ka nupat sācies karpu laiks, un makšķernieki vairāk pievērsas tām. Tomēr arī līdakas joprojām ir aktīvas. Copmaņiem ķeras dažus kilogramus smagas zivis.

Foto no biedrības «Katvaru ezers» albuma

Pie Staiceles papīrfabrikas aizsprosta tīrīs zivju migrācijas ceļu

Alojas novada pašvaldības un Staiceles makšķernieku biedrības *Ūdensroze* iecere par sanesumu likvidēšanu Salacā pie Staiceles papīrfabrikas guvusi Zivju fonda atbalstu. Biedrības pārstāvis Toms Arnavs teic, ka savulaik aizsprosta apkārtnē tīrīta pašu spēkiem un līdzekļiem. Projektā iecerēts iztīrīt sanesumus pirms un pēc aizsprosta, krastmalā likvidēt bīstamos un kaltošos kokus un savākt cilvēku atstātos atkritumus. Biedrība vēlas nodrošināt brīvu migrācijas ceļu caurceļotāzivīm (lašveidīgajiem, upes nēģiem un vimbām). Upes posma tīrīšana, visticamāk, sāksies augustā, kad ūdens līmenis būs viszemākais. Projekta kopējās izmaksas ir 7050 eiro, no tiem 6345 eiro ir Zivju fonda atbalsts, pārējais – pašvaldības nauda.

Tematisko
lapu
atbalsta:

Lapu sagatavoja
Līga LIEPIŅA un Aija SEDLIŅA